

Expectations of today's accounting education according to Turkey Accounting / Financial Reporting Standarts¹

Türkiye Muhasebe/Finansal Raporlama Standartlarına göre günümüz muhasebe eğitiminden beklentiler

Haluk Duman²
Muhammet Bezirci³
Mehmet Yücenürşen⁴
İbrahim Apak⁵

Abstract

With globalization, not only limit is lifted between the countries, but also capital and information barriers are lifted. So, financial information is needed for making performance assessment and transferring the scarce resources to efficient and effective field. But, this financial information does not allow the analysis and making comparisons wherefore different information are obtained from country to country as a result of the application of different accounting policies. International financial statements which is unique and prepared by a common measure can be used as a basic guidance in the decision-making by existing and potential investors.

Issuing TMS/TFRS set which is fully compliant with IAS and IFRS, the application has been made mandatory for all businesses in our country under the new TTK (Turkish

Özet

Küreselleşme ile ülkeler arasındaki sınırlar kalkmamış, aynı zamanda emek, sermaye ve bilgi önündeki engellerde kalkmıştır. Bu bağlamda kıt kaynakların etkin ve verimli alana aktarılması, performans değerlendirmelerinin yapılabilmesi için mali bilgilere ihtiyaç duyulmaktadır. Bu bağlamda ülkeden ülkeye farklı muhasebe politikaları uygulamaları sonucunda elde edilen mali bilgiler analiz ve karşılaştırma yapılmasına izin vermemektedir. Uluslararası tek ve ortak bir ölçüte göre hazırlanmış mali tablolar mevcut ve potansiyel yatırımcıların karar almasında temel yol gösterici olarak kullanılabilir.

Bu bağlamda ülkemiz 1 Ocak 2013 tarihi ile yürürlüğe giren yeni TTK ile UMS/UFRS (Uluslararası Muhasebe Standartları/Uluslararası Finansal Raporlama Standartları) ile tam uyumlu TMS/TFRS'yi (Türkiye Muhasebe Standartları/Türkiye Finansal Raporlama

¹ Bu makale, 29-31 Ekim 2015 tarihlerinde Çek Cumhuriyeti'nde gerçekleşen 1 st International Conference on Lifelong Education and Leadership for ALL-ICLEL 2015'te sunulmuş bildirinin geliştirilmiş halidir.

² Assoc. Prof., Aksaray University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Business Administration, halukduman70@hotmail.com

³ Assoc. Prof., Selcuk University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Business Administration, mbezirci@selcuk.edu.tr

⁴ Lec., Aksaray University, Ortaköy Vocational High School, yucenursen@hotmail.com

⁵ Res. Asst., Aksaray University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Business Administration, apakibrahim@gmail.com

Commercial Code) which came into force on January 1, 2013. In this respect, all companies will start preparing financial statements by TMS/IFRS. There are important differences between Turkish tax legislation-the accounting practices of public notification and TMS/IFRS. The accounting training is crucial for minimizing the difference between the basic tax legislation and TMS/IFRS and meeting the expectations of business and the environment by qualified human resources which is most important resource for practising TMS/IFRS effectively and fully on the company.

Keywords: Turkey Accounting Standarts, Accounting Education, Convergence

[\(Extended English abstract is at the end of this document\)](#)

Standartları) bütün işletmelere uygulama yükümlülüğü getirmiştir. Bu bağlamda bütün işletmeler finansal tablolarını TMS/IFRS'ye göre hazırlamaya başlayacaklardır. TMS/IFRS ile Türk vergi mevzuatı-muhasebe sistemi uygulama genel tebliğleri arasında önemli farklılıklar bulunmaktadır. TMS/IFRS ve vergi mevzuatı arasındaki temel farkların minimize edilmesi ve TMS/IFRS'nin işletmelerde etkin ve eksiksiz uygulanabilmesinde en önemli kaynak olan nitelikli insan gücünün işletmelerin ve çevresinin beklentilerini karşılayacak "muhasebe eğitimi" büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda Türkiye'de yürürlüğe giren TMS'ye göre muhasebe eğitiminde yapılması gereken değişiklikler açıklanmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye Muhasebe Standartları, Muhasebe Eğitimi, Yakınsama

Giriş

Küreselleşme olgusu, sosyal, kültürel, eğitim vb. özellikle de ekonomik anlamda işbirliklerinin artmasına yol açmıştır. Ülkeler bu süreçte ekonomik olarak birbirlerine bağımlı hale gelmiştir. Bu bağımlılık ve ekonomik anlamda beraber hareket edilmesi, beraberinde ülkeler arası tek düzen bir muhasebe sisteminin olması fikrini doğurmuştur.

Ülkelerin kendilerine özgü ekonomik, kültürel, eğitim, hukuki ve mali yapısı vb. özellikleri, ulusal muhasebe teknikleri ile finansal raporların hazırlanmasına neden olmuştur (Başpınar, 2004). Ülkeden ülkeye farklılık gösteren muhasebe teknikleri ile aynı tip mali nitelikli olaylar olmasına karşılık, farklı finansal raporların oluşmasına neden olmuştur.

Finansal tablolar, işletme içi ve dışı kullanıcılar için hazırlanmakta ve sunulmaktadır. Finansal raporlamanın amacı; işletme içi ve dışı bilgi kullanıcılarına yani mevcut ve potansiyel yatırımcılara, borç verenlere ve kredi veren diğer taraflara raporlayan işletmeye kaynak sağlama kararlarını verirken faydalı olacak finansal bilgiyi sağlamaktır (TMS Kavramsal Çerçeve, md. A2). İşletmelerin hazırladığı ve sunduğu finansal tablolardan dolayı ya da dolaysız yoldan ilgili birçok kişi veya kurum yararlanmaktadır (Özpeynirci, 2014, s. 19).

Ülkeler arası uygulama farklılıklarını ortadan kaldırmak ve finansal tabloları söz konusu kullanıcıların anlayabilmesi amacıyla UMS ve UFRS yayınlanmıştır. Ülkemiz ise UMS ve UFRS ile tam uyumlu TMS/IFRS setini yayınlamıştır. 1 Ocak 2013 tarihinde yürürlüğe giren yeni TTK ile bütün işletmelere uygulama zorunluluğu getirilmiştir.

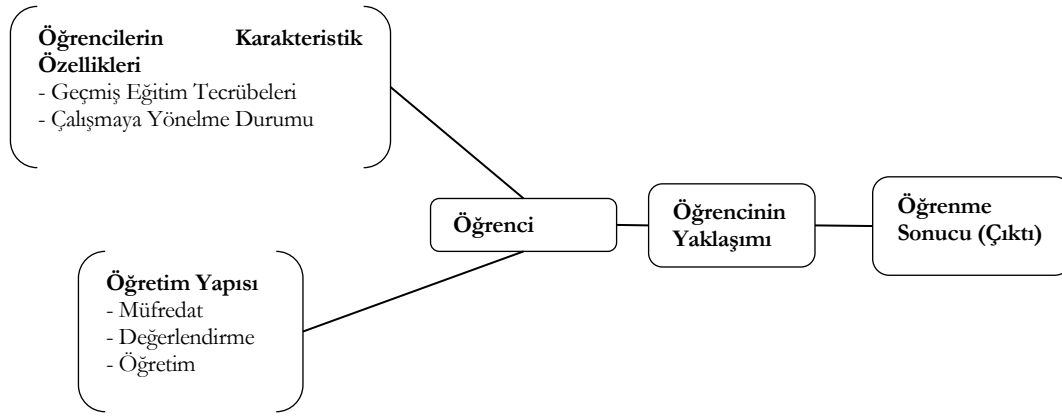
Bu bağlamda TMS/IFRS'ye geçmek üzere işletmelerin muhasebe bilgi sistemlerini ve ilgili yazılımlarını güncellemesinin yanında özellikle istenilen bilgi kalitesine zamanında ulaşabilmek ve herhangi vergi, yasal vb. cezai müeyyide ile karşılaşmamak için muhasebe ve finans çalışanlarının eğitim alması gerekmektedir. TMS/IFRS'nin etkin bir şekilde uygulanabilmesi muhasebe meslek mensuplarının ve potansiyel meslek mensubu adaylarının konu hakkındaki farkındalık ve niteliklerinin artırılması büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda ön lisans ve lisans düzeyinde verilen muhasebe eğitimlerinin önemi giderek artmaktadır. Bu çalışmada yaşanan bu gelişmeler doğrultusunda muhasebe eğitiminin önemi ve muhasebe eğitiminde beklentiler açıklanmaya çalışılacaktır.

1. Muhasebe Eğitimi

Muhasebe bilgi sisteminde üretilen bilgiler, çok sayıda işletme içi ve dışı kullanıcılar tarafından kullanılmaktadır ve üretilen bilgilerin kalite düzeyleri, kullanıcıların alacakları kararları yakından etkilemektedir (McLaney & Atrill, 2010, s. 2-8). Bu bağlamda muhasebe bilgi sistemi, faaliyet sonuçlarını kıyaslama ve değerlendirme, geleceğe ilişkin alınacak kararlarda bulunduğu bilgiler ve kalitesi ile büyük önem arz etmektedir. Bu yüzden mevcut ve potansiyel muhasebe mesleği mensuplarının aldığı ve alacağı eğitimlerin önemi giderek artmaktadır.

Muhasebe eğitimi, işletmenin alacağı kararlar üzerinde yararlı bilgilerin saptanması, toplanması, işlenmesi, doğruluğunun denetlenmesi, özetlenmesi ve raporlanan bilgilerin karar alma aşamalarında nasıl kullanılacağı konusunda öğrencinin bilgilendirilmesi ve bu bilgilerin uygulanması konusunda öğrenci yeteneğinin gelişen bilgi teknolojilerinden de yararlanarak geliştirilmesi olarak ifade edilebilir (Helliard, 2013; Gökçen, 1998). “Muhasebe eğitiminde hedef, öğrencide şimdiki ve gelecek profesyonel yaşamında mali olayı teşhis, tanımlama, kaydetme ve sunmada muhasebe dil ve işlem tekniğini öğrenciye yerleştirmektir.” (Ünsal, 2009).

Öğrencinin bilgilendirilmesi ve yeteneğinin geliştirilmesi konusunda öğrenme süreci ve söz konusu bu sürecin öğretici ve öğrenci tarafından nasıl işletildiği eğitimin verimliliğini etkilemektedir. Öğrenme süreci Şekil. 1’de gösterilmektedir.

Şekil 1. Öğrenme Süreci

Kaynak: Hassall & Joyce, 2001.

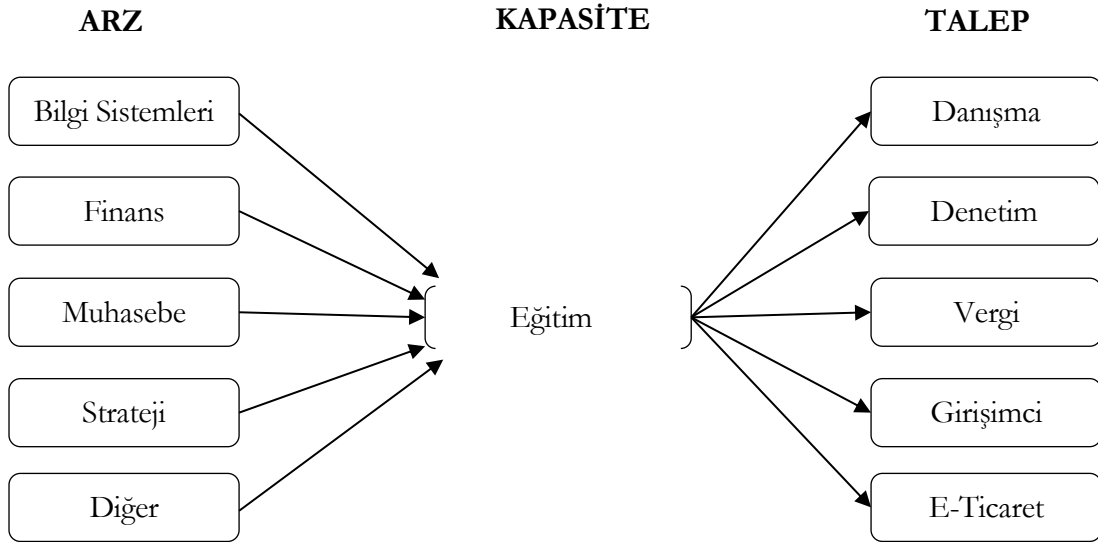
Öğrenme süreci incelendiğinde öğreticinin, öğrenciye muhasebe bilgisini aktarma aşamasında kullandığı metot ve iletişim dili ile öğrencinin öğrenme metodu, öğrenme etkinliği ve verimliliği üzerinde etkilidir. Bu bağlamda muhasebe eğitiminde eğitimci ve öğretici etkileşimi, kullanılan görsel fiziksel materyal metotların yanında öğreticinin teorik muhasebe eğitimini pratik ile birleştirebilmesi, öğrenmeyi kolaylaştırıcı ve kalıcı hale getirecektir.

Önlisans ve lisans düzeyinde verilen muhasebe eğitiminin düzeyi ve kalitesi üniversiteler arasında farklılık göstermektedir. Bu farklılığı en önemli nedeni, dinamik bir yapıya sahip olan muhasebe biliminin, çevresel değişimlerden etkilenmesidir. Yaşanılan ekonomik, kültürel vb. gelişmelerden etkilenen muhasebe, sürekli kendini güncellemektedir. Aynı zamanda akademik kadro yetersizliği, uzmanlaşma ile birlikte teori ve pratiği birleştirecek birikimin oluşturulamaması, uygulamada muhasebe bilgi sistemine ve mesleğine vergi tabanlı bir bakış açısı, muhasebe eğitimi ve kalitesi üzerinde etkili olmaktadır. Diğer taraftan öğrencinin ve/veya meslek mensubunun yaşadığı demografik çevre, daha önce aldığı muhasebe eğitimi ve bilgi düzeyi yine muhasebe eğitimi ve kalitesi üzerinde etkili olmaktadır. Sonuç olarak muhasebe eğitimi ve pratik uygulamasında en önemli nokta; sağlıklı bilgi akışının, sağlıklı iletişim yolları ile yapılması, eğitim ve uygulamaya yönelik denetim ve kontrollerin sürekli güncellenmesi ve yapılması, hayat boyu öğrenme anlayışına bağlı

olarak muhasebe eğitiminde başarı ve kalite yakalanabilmesidir. Bu bağlamda, muhasebe sistemi ve bu paralelde muhasebe eğitimi, sürekli ekonomik ve siyasal ilişki içinde bulunan ülkelerin muhasebe sistemi ve muhasebe eğitiminden etkilenmektedir.

Böyle bir ortamda, küreselleşme olgusunun da hızla kendini göstermesi doğru bilgiye hızla ulaşmayı gerektirmektedir. Bu yüzden üniversite mezunlarının muhasebe bilgi ve becerilerini kazanması ve aynı zamanda gerekli durumlarda girişimci, iş ortağı, finansal analist, bağımsız denetçi, derecelendirme uzmanı, değerlendirme uzmanı, iç denetçi olma özelliği göstermeleri gerekmektedir (Hacırüstemoğlu, 2008). Potansiyel meslek mensuplarının sahip olması gereken beceri ve bilgiler ise aşağıdaki gibi sıralanmaktadır (Başar, 2005):

- İletişim becerileri,
- Entelektüel beceriler,
- Kişisel beceriler,
- Genel bilgi,
- Örgüt ve işletme bilgisi,
- Muhasebe bilgisi.

Şekil 2. Çevresel Değişimlerin Muhasebe Eğitimine Etkisi

Kaynak: *Albrecht & Sack, 2015: 14.*

Muhasebe, sıklıkla güncellenen ve söz konusu bu güncellemelerin öğrenciye kısa sürede aktarılmasını gerektiren bir bilim dalıdır. Bu gerekliliğin yerine getirilmesi muhasebe eğitiminin kalite düzeyini belirlemektedir. Çünkü muhasebe eğitiminin kalitesi, işletme çalışanlarının verimliliğini dolayısıyla işletme performansını etkileyen bir faktördür (Dosch & Wambsganss, 2006). Verimli bir muhasebe eğitiminden söz edebilmek için (Demir, 2013);

- Öğreticinin, bilgi aktarımı konusunda etkili olması ve konu hakkındaki gelişmeleri, değişimleri takip edip bunları öğrencileriyle paylaşması,
- Öğrenenin, teorik bilgileri anlamaya ve uygulama safhasına aktarmaya yönelik gayret ve yeteneğinin olması ve
- Uygulayıcının, (meslek mensubunun) öğretici titizliğinde ve sabrında, öğrenenleri desteklemesi ve onları meslek hayatına hazırlama konusunda istekli olması gerekmektedir.

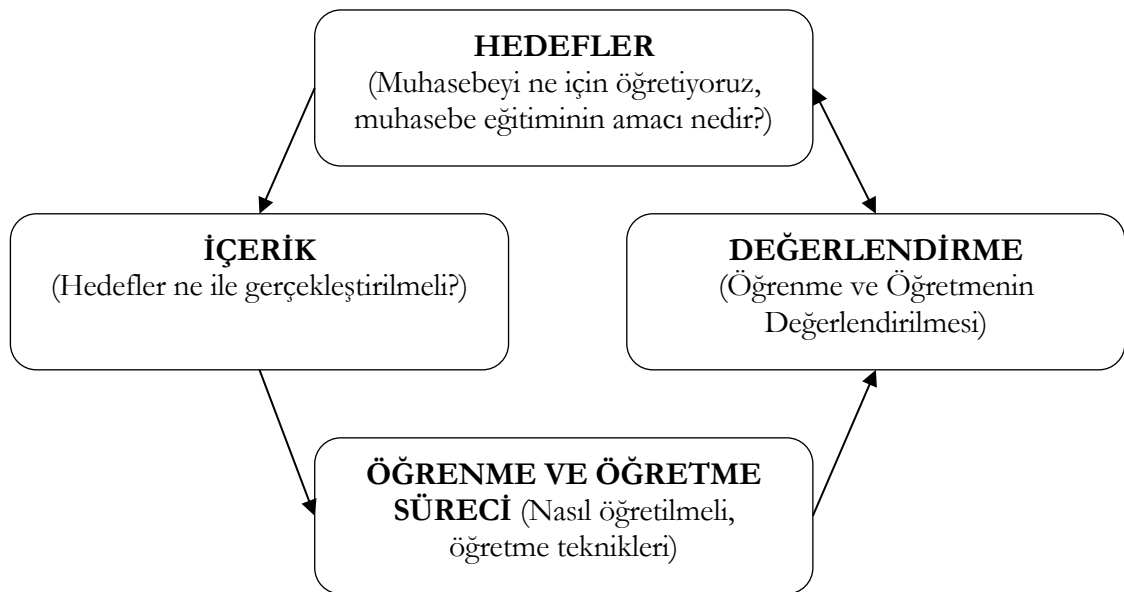
“Muhasebecinin artık, bilgileri değerlendiren, yorumlayan, konulara dikkat çeken ve yönetici için gerekecek bilgileri belirleyip ortaya konmasını sağlayacak özelliklerle donatılmış, ve bilgi ve iletişim teknolojilerini iyi kullanabilecek şekilde eğitilmesi gerekmektedir.” (Sürmeli, 2007). Bu bağlamda muhasebe eğitiminin amacı, güncel gelişmeleri takip eden, etik değerlere sahip, toplumsal fayda sağlayabilecek ve muhasebe bilimini kendi sistemi içerisinde özümsemiş meslek mensupları yetiştirmektir (Alkan, 2015).

2. Türkiye’de Muhasebe Eğitimi ve Muhasebe/Finansal Raporlama Standartları

Türkiye’de muhasebe eğitiminin lise, önlisans, lisans ve lisansüstü olmak üzere 4 farklı düzeyde verildiği görülmektedir. Ancak özellikle lisans eğitiminde İİBF’ler, önlisans eğitiminde ise meslek yüksekokulları (MYO) meslek eğitiminde öncü rol üstlenmiş durumdadırlar. MYO’larda eğitim veren muhasebe programları ile İİBF’ler eğitim veren işletme vb. programları ön muhasebe ve muhasebe eleman ihtiyacını karşılama konusunda büyük bir boşluğu doldurmaktadırlar.

Yeni TTK ile muhasebe sistemi, kayıt ve düzeni, bağımsız denetim ve finansal raporlama hususlarında yeni düzenlenmeler getirilmiştir. TTK, UMS/UFRS ile Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu tarafından yayınlanan ve Kamu Gözetim Kurulu’nun yetkisine bırakılan TMS/TFRS’yi bütün şirketlere uygulama zorunluluğu getirmiştir. Bu durum muhasebe eğitimini ve ders müfredatlarını yakından ilgilendirmektedir.

Muhasebe standartları bilindiği üzere oldukça geniş kapsamlıdır ve alışlagelen muhasebe uygulamalarından bazı farklılıklar getirmesi uygulamada bazı zorlukların yaşanmasına neden olmaktadır. Bu süreçte öncelikle mevcut meslek mensuplarına büyük sorumluluklar düşmektedir. Mevcut meslek mensuplarının, muhasebe standartlarına ilişkin tam set eğitim almaları ve kendilerini geliştirerek uygulamaya aktarılması zorunlu hale gelmiştir. Muhasebe mesleğinin Türkiye’de vergi esaslı yürütülmesi, buna karışıklık standartların bilgi esaslı olması muhasebe meslek mensuplarının uygulamada çelişkili durumlarda kalmasına yol açmaktadır. Gerek teorik gerekse uygulamada muhasebe standartlarının etkinliğinin sağlanabilmesi TTK’da olduğu gibi Türk Vergi Sistemi’nde güncellenmesine bağlıdır. Potansiyel meslek mensuplarının da uyumu ve aldıkları eğitim büyük önem arz etmektedir. Bu bağlamda MYO ve İİBF’lerin ders planları ve müfredatlarını, muhasebe standartlarını kapsayacak şekilde geliştirmesi bakımından üniversitelere büyük sorumluluk düşmektedir.

Şekil 3. Hedef-İçerik-Öğrenme ve Öğretme Süreci-Değerlendirme Döngüsü

Kaynak: Zaij, 2004, Aktaran Terzi vd., 2013.

Bilindiği üzere muhasebe işletmenin dili olarak nitelendirilmektedir. Tek düzen muhasebe sistemi ile ülkemiz için ulusal bir muhasebe dil birliği sağlanmıştır ancak UMS/UFRS ile tam uyumlu TMS/TFRS ile küreselleşen dünya ile uluslararası bir muhasebe dil birliği hedeflenmektedir (Akdoğan & Sevilengül, 2007; Aysan, 2008). Bu bağlamda ülkemizde TMS/TFRS'nin teknik altyapısını inceleyip, anlayarak yorumlayacak akademisyen ve meslek mensubu sayısının yeterli olması, mevcut meslek mensuplarının TMS/TFRS ile ilgili eğitimlere katılmaları ve ders planı-müfredatlarının tek bir çatı altında toplanması gerekliliği ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda Gökçen vd. (2015) yaptıkları çalışmada muhasebe standartları derslerinin 7. ve 8. yarıyıldarda haftada 3 saat, seçmeli ders, "Muhasebe Standartları I" ve "Muhasebe Standartları II" olarak verilmesi, içeriklerinin de TMS/TFRS Tam Setini kapsayacak şekilde oluşturulması gerektiğini belirtmişlerdir. Bu doğrultuda oluşturulan ders içerikleri önerisi Tablo. 1'deki gibidir.

Tablo 1.Muhasebe Standartları I-II Ders İçeriği Öneri Tablosu

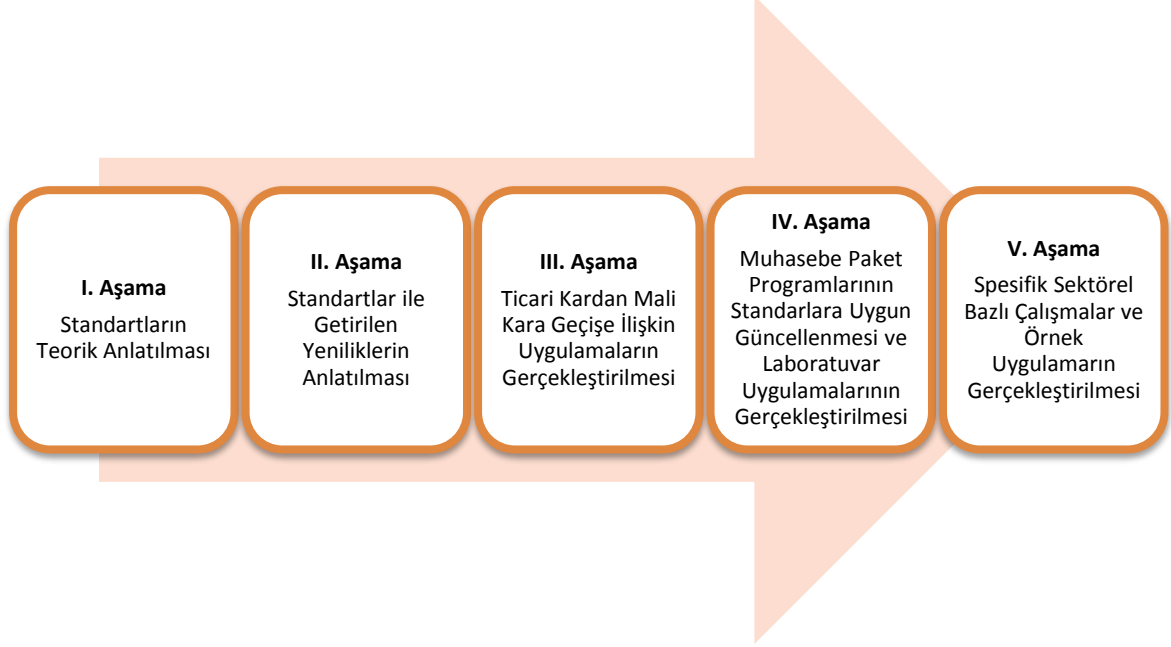
MUHASEBE STANDARTLARI-I 7.YARIYIL		
	Hafta	Haftalık Ders İçeriği
Kavramsal Çerçeve	1.Hafta	TMS/TFRS'ye Giriş
	2. Hafta	Kavramsal Çerçeve
Finansal Tablolara Sunuluşuna İlişkin Standartlar	3. Hafta	TMS 1 Finansal Tablolara Sunuluşu TMS 8 Muhasebe Politikaları, Muhasebe Tahminlerindeki Değişiklikler ve Hatalar
	4. Hafta	TMS 7 Nakit Akış Tabloları
Gelirlere İlişkin Standartlar	5. Hafta	TMS 10 Raporlama Döneminden Sonraki Olaylar TMS 34- Ara Dönem Finansal Raporlama
	6. Hafta	TMS 18 Hasılat TMS 20 Devlet Teşviklerinin Muhasebeleştirilmesi ve Açıklanması
Varlık ve Yükümlülüklerle İlişkin Standartlar	7. Hafta	TMS 2 Stoklar
	8. Hafta	TMS 16 Maddi Duran Varlıklar
	9. Hafta	TFRS 5 Satış Amaçlı Elde Tutulan Duran Varlıklar ve Durdurulan Faaliyetler TMS 38 Maddi Olmayan Duran Varlıklar
	10. Hafta	TMS 23 Borçlanma Maliyetleri TMS 40 Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller
	11. Hafta	TMS 37 Karşılıklar, Koşullu Borçlar ve Koşullu Yükümlülükler
	12. Hafta	TMS 36 Varlıklarda Değer Düşüklüğü
Gerçeğe Uygun Değer Kavramı ve Ölçümü	13. Hafta	TFRS 13 Gerçeğe Uygun Değer Ölçümü
Ertelenmiş Vergi Varlık ve Yükümlülüğü	14. Hafta	TMS 12 Gelir Vergileri

MUHASEBE STANDARTLARI-II 8.YARIYIL		
	Hafta	Haftalık Ders İçeriği
Finansal İlişkin Grup Tablolara Standartlar	1.Hafta	TMS 27 Bireysel Finansal Tablolar TFRS 11 Müşterek Anlaşmalar
	2. Hafta	TMS 28 İştiraklerdeki ve İş Ortaklıklarındaki Yatırımlar
	3. Hafta	TFRS 3 İşletme Birleşmeleri
	4. Hafta	TFRS 10 Konsolide Finansal Tablolar
Finansal Araçlara İlişkin Standartlar Çalışanların Sosyal Haklarına İlişkin Standartlar	5. Hafta	TMS 32 Finansal Araçlar-Sunum TMS 39 Finansal Araçlar-Muhasebeleştirme ve Ölçme TFRS 9 Finansal Araçlar
	6. Hafta	TMS 19 Çalışanlara Sağlanan Faydalar TMS 26 Emeklilik Fayda Planlarında Muhasebeleştirme ve Ölçme
Sektörlere İlişkin Standartlar	7. Hafta	TMS 11 İnşaat Sözleşmeleri TMS 41 Tarımsal Faaliyetler
	8. Hafta	TFRS 6 Maden Kaynaklarının Araştırılması ve Değerlendirilmesi TFRS 4 Sigorta Sözleşmeleri
Genel Diğer Standartlar	9. Hafta	TMS 17 Kiralama İşlemleri
	10. Hafta	TMS 29 Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama
	11. Hafta	TMS 21 Kur Değişiminin Etkileri
	12. Hafta	TFRS 2 Hisse Bazlı Ödemeler TMS 33 Hisse Başına Kazanç
Açıklama Standartları	13. Hafta	TFRS 7 Finansal Araçlar-Açıklamalar TFRS 8 Faaliyet Bölümleri TFRS 12 Diğer İşletmelerdeki Paylara İlişkin Açıklamalar TMS 24 İlişkili Taraf Açıklamaları
Standartların İlk Defa Uygulanması	14. Hafta	TFRS 1 Türkiye Finansal Raporlama Standartlarının İlk Uygulanması

Kaynak: Gökçen vd., 2015.

Standartların teorik olarak anlatılması ile I. aşama tamamlanmaktadır. II. aşamada ise standartlar ile geleneksel muhasebe sisteminden farklı olarak getirilen yeniliklerin karşılaştırmalı olarak öğretilmesi, III. aşamada ise TMS/TFRS ile Türk Vergi Kanunları'nın arasındaki uyumsuzlukların tespiti ile ticari kardan mali kara geçişe ilişkin uygulamaların yapılması, IV. aşamada ise muhasebe

paket yazılımlarının güncellenmesi ile laboratuvar ortamında pratik uygulamaların yapılması ve V. ve son aşamada ise spesifik sektörel bazlı çalışmalar ile örnek uygulamalarının yapılması gerekmektedir. Ancak uygulamaya ilişkin bilgi birikimi ve muhtemel hata ve noksanların önüne geçilerek geleneksel muhasebe sisteminden TMS/TFRS'ye geçiş sağlıklı ve başarılı bir şekilde olabilir.

Şekil 4. TMS/TFRS Eğitiminde Geçiş Aşamaları

Geleneksel muhasebeden TMS/TFRS'ye geçiş sürecinde tek yetkili kamu kuruluşu olan Kamu Gözetim Kurulu (KGK), gerek eğitim gerekse uygulama ve denetim alanında yaşanan sıkıntılar ile ihtiyaçları tespit ederek; devlet, üniversite, muhasebeciler, denetçiler, işletmeler vb. tüm ilgilileri kapsayan bir çalışma grubu ile geçiş haritasını kısa, orta ve uzun vadede planlamalı ve uygulamaya aktarmalıdır. Sadece yasal düzenlemelerin yapılması yeterli değildir. En önemli husus, mevcut ve potansiyel meslek mensuplarının geleneksel muhasebe anlayışından kurtarılarak, TMS/TFRS'ye geçişini sağlayacak eğitim projesinin hayata geçirilmesi gerekliliğidir.

Sonuç

Uluslararası ticaretin hızla gelişmesi ve sermaye akışlarının hızlanması; finansal bilgi kullanıcılarının ihtiyaca uygun, gerçeğe uygun, karşılaştırılabilir, doğrulanabilir, anlaşılabilir ve zamanında sunulmuş bilgi ihtiyacı gittikçe artmaktadır. Bu gelişmeler, muhasebe ve finansal raporlama alanlarında görülen farklı uygulamaları uyumlu hale getirebilmek amacıyla uluslararası muhasebe ve finansal raporlama standartlarının oluşturulması gerekliliğini doğurmuştur.

Türkiye'de de bu gelişmeler doğrultusunda işletmelere, yeni TTK ile TMS/TFRS'ye uyma ve uygulama zorunluluğu getirilmiştir.

Yeni TTK ve TMS/TFRS ile muhasebe eğitimi; verilmesi gereken kavram ve teorik bilgi bakımından değişime uğramıştır. Muhasebe standartları alanında yaşanan bu gelişmeler mevcut ve potansiyel meslek mensuplarının TMS/TFRS ilke ve yorumlarını öğrenme ve uygulama zorunluluğu doğmuştur. Bu bağlamda mevcut ve potansiyel meslek mensuplarının TMS/TFRS'yi uygulayabilecek şekilde eğitim almaları büyük önem arz etmektedir.

Muhasebe eğitiminin; TMS/TFRS öğretilmesi ve uygulanmasına yönelik beklentileri karşılayabilmesi için Türk Vergi Kanunları'nda gerekli düzenlemenin yapılması, ikinci olarak KGK'nın TMS/TFRS'ye uygun Tek Düzen Hesap Planı'nı hazırlayarak literatürde ve uygulamada

birliği sağlaması gerekmektedir. Aksi takdirde hiçbir zaman muhasebe eğitimi standartlara yönelik eğitimden beklentileri karşılayamayacaktır.

Kaynakça

- Akdoğan, N., & Sevilengül, O. (2007). Türkiye Muhasebe Standartlarına Uyum İçin Tekdüzen Hesap Planında Yapılması Gereken Değişiklikler. *Mali Çözüm*(84), 29-70.
- Albrecht, W. S., & Sack, R. J. (2015, Eylül 16). *Accounting Education: Charting the Course through a Perilous Future*. <https://www2.aaahq.org/pubs/AESv16/toc.htm> adresinden alındı
- Alkan, G. (2015). İşletmelerin Önlisans Muhasebe Eğitiminden Beklentileri: İzmir'de Bir Araştırma. *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, 17(1), 137-158.
- Aysan, M. A. (2008). Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına Ulusal Uyum: Türkiye Örneği. *MUFAD*(40), 44-53.
- Başar, A. B. (2005). Muhasebe Mesleğinde Başarı İçin İstenilen Bilgi ve Beceriler İle Muhasebe Eğitiminin Değişen Yüzü. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*(13), 59-68.
- Başpınar, A. (2004). Türkiye'de ve Dünyada Muhasebe Standartlarının Oluşumuna Genel Bir Bakış. *Maliye Dergisi*(146), 42-57.
- Demir, M. (2013). Muhasebe Dersinde Öğretilen Konuların/Yöntemlerin Uygulamada Tercih Edilme Düzeyi: Sivas İlinde Bir Araştırma. *Selçuk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*(25), 173-199.
- Dosch, R. J., & Wambsganss, J. R. (2006). The Blame Game: Accounting Education Is Not Alone. *Journal of Education for Business*, 81(5), 250-254.
- Gökçen, G. (1998). Uygulamacıların Muhasebe Eğitiminden Beklentileri. *Marmara Üniversitesi Muhasebe Araştırma Merkezi Muhasebe-Finansman Dergisi*(9), 43-50.
- Hacırüstemoğlu, R. (2008). Bilgi Çağında Muhasebe Eğitimi. *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, 1-6.
- Hassall, T., & Joyce, J. (2001). Approaches to learning of management accounting students. *Education + Training*, 45(3), 145-152.
- Helliar, C. (2013). The Global Challenge for Accounting Education. *Accounting Education*, 510-521.
- Horngren, C. T., Harrison, W. T., & Oliver, M. S. (2012). *Accounting*. New Jersey: Pearson Education.
- McLaney, E., & Atrill, P. (2010). *Accounting: An Introduction*. Essex: Pearson Education.
- Özpeynirci, R. (2014). *Özün Önceliği Kavramı ve Özellik Arz Eden Durumlar (TMS/TFRS Uyumlu)*. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Sürmeli, F. (2007). Muhasebe Eğitiminde e-Değişimi Yakalamak. *MUFAD*(33), 28-30.
- Terzi, S., Kıymetli Şen, İ., & Solak, B. (2013). Bologna Sürecinin Muhasebe Eğitimine Etkisi: Üniversitelerin İşletme Bölümlerinin Ders Programları Üzerine Bir İnceleme. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 83-100.
- Ünsal, A. (2009). Muhasebe Etik Eğitim Sistem Bileşenlerinde Sürekli Etkin Eğitim. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*(22), 409-422.
- Zaif, F. (2004). Muhasebe Eğitiminde Yeni Yaklaşımlar. *XXIII. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu*. Antalya: İstanbul Üniversitesi.

Extended English Abstract

The unique characteristics of the countries such as economic, cultural, educational, legal and financial structure, and so on have caused preparing the financial reports with national accounting techniques (Başpınar, 2004). By accounting techniques which vary from country to country, it has led to the creation of various financial reports despite the fact that the same type of financial qualified events.

Financial statements are prepared and presented for internal and external users. The aim of of financial reporting is to provide financial information, while funding decisions, that will be useful to internal and external information users, namely existing and potential investors, lenders and companies reporting to lenders and other parties (TMS Kavramsal Çerçeve, md. A2). Many people or institutions benefit direct or indirect way from the financial statements prepared and presented by the companies (Özpeynirci, 2014, s. 19).

IAS and IFRS have been published in order to be understood by the financial statements' users and eliminate the practice differs between countries. In our country, TAS6 / TFRS7 set has been issued that is fully compliant with IAS and IFRS. It has become mandatory for all businesses with the new code entered into force on 1 January 2013.

In this context, accounting and finance employees are required to take training to achieve the quality required information on time and to not meet with any legal penal sanctions and also to update information the software and business accounting system of the companies. Effective implementation of TAS/TFRS has a great importance in terms of raising the awareness and the quality of potential candidates for members of the profession and accounting professionals about the issue. So the importance of accounting education is increasing in undergraduate and graduate level. In this study, in line with these developments occurred, it is tried to explain the expectations in accounting education and the importance of accounting education.

Accounting education can be expressed as determination of the useful information and collecting, processing, summarizing it and monitoring its accuracy on the decisions company will take and informing the students on how to use the reported information for decision making and developing the student abilities by benefiting from the booming information technology about application of this knowledge (Helliari, 2013; Gökçen, 1998). "The target of accounting education is to adopt the accounting language and technique on the students for diagnosing, identifying, recording and presenting the financial events in the student's present and future professional life." (Ünsal, 2009).

The level and quality of accounting education varies between universities in the undergraduate and graduate levels. The main reason for this difference is that the accounting science is influenced by environmental change for it has a dynamic structure. The accounting constantly update itself which is affected by the development of economic, cultural and so on. At the same time, it has an impact on the quality of accounting education that the insufficiency in number of academic staff, the inability to get the deposit which will combine theory and practice despite specialization, and the presence of tax-based perspective towards the accounting information system and the profession in practice.

In such an environment, it requires fast access to accurate information due to the rapid manifestation of globalization. That's why the university students need to gain the accounting information and skills, and also to show feature of being entrepreneurs, business partners, financial

⁶ Turkish Accounting Standards

⁷ Turkey Financial Reporting Standards

analysts, auditors, rating experts, valuers, internal auditor at the same time when it is necessary. (Hacırüstemoğlu, 2008).

Accounting is a science frequently updated and require these to be transferred to the student as soon as it updates. The fulfillment of this requirement determines the quality level of accounting education. Because, the quality of accounting education is an important factor affecting the efficiency of the company employees, hence business performance (Dosch & Wambsganss, 2006). For talking about an efficient accounting training, it needs to followings (Demir, 2013);

Teachers must share the developments and changes about the issue with the students and must be effective in transferring information.

The learner must have the zeal and ability to understand the theoretical knowledge and to transfer the practice.

Practitioners must support learners in the didactic rigor and patience, and and he must be willing to prepare them for professional life.

It is observed that accounting education in Turkey at a four different level as high school, undergraduate, graduate and postgraduate. Yet especially, they are assumed a leading role in the training situation that FEAS in bachelor education, VS in undergraduate education. The programs as accounting programs in Vocational School (VS) and business administration in FEAS filled a big gap about meeting the requirement of staff in preliminary accounting and accounting.

With new TCC (Turkish Commercial Code), fresh rearrangements have been introduced in regard of accounting system, records and order, auditing and financial reporting. TCC apply to all companies TAS / TFRS as mandatory which is issued by Turkey Accounting Standards Board and left the Public Oversight Board's jurisdiction. This is closely related to accounting education and curriculum.

The first stage is completed by explaining the standards theoretically. In the second stage, it is required resenting comparatively the standards and innovations introduced unlike from the traditional accounting systems; in the third stage, doing practices on point of financial move into commercial profit determination of the dispute between the Turkish Tax Laws and TAS/TFRS; in the fourth stage, updating the software accounting package and carrying out in the laboratory of practical application; in the final, stage, making specific sector-based studies and example applications. The transition from the traditional accounting system to TAS / TFRS can be healthy and successful by accumulation of information on the application and preventing the possible errors and omissions.

These are required that making the necessary arrangements in the Turkish tax legislation and ensuring unity of the practice and the literature as preparing TAS / TFRS according to the Uniform Chart of Accounts by Public Oversight Board in order to meet expectations for teaching and implementation of TAS / TFRS. Otherwise accounting education will never meet the expectations of the training for standards.